

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Kormány rendelethez

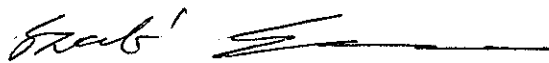
Javaslat az

„Fehérgárda ellenállási mozgalom”

települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Szabó Emese

Székkutas, 2016. március. 31

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó személy/intézmény/szervezet/vállalkozás neve:
Szabó Emese
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Szabó Emese
E-mail cím: szaboemese13@gmail.com
Telefonszám: 06-20/233-1388

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

FEHÉRGÁRDA ELLENÁLLÁSI MOZGALOM

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
  - agrár és élelmiszergazdaság
  - egészség és életmód
  - épített környezet
  - ipari és műszaki megoldások
  - **kulturális örökség**
  - sport
  - természeti környezet
  - turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének a helye
Székkutas, Vásárhelyi út 14. Főtér
Székkutas, József Attila u. 12.
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
  - **települési**
  - tájegységi
  - megyei
  - külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A kutaspusztai „Fehérgárda szervezkedés célja volt a „kuláknak” nevezett parasztok elhurcolásának megakadályozása, a tsz. szervezés hátráltatása. Katonai szervezetet akartak kiépíteni, hogy egy teljes rendszerváltást hozzanak létre. A kommunista diktatúra helyett polgári demokráciát akartak. Az ellenállási mozgalom északkelet felől (Orosháza) terjedt nyugati és déli (Hódmezővásárhely-Szeged) irányba.

Az Államvédelmi Hatóság hamarosan tudomást szerzett a szervezkedésről. 1950 őszeig letartóztatták a vezetőket, szervezőket, begyűjtöttek 60 embert a szegedi Államvédelmi Hatóság fogdájába...Közülük 1951. január 3-án **Juhász Nagy István** öngyilkos lett a fogdában... **Blahó Jánost és Kovács Istvánt**, a szervezkedés vezetőit halálra ítélték. Rajtuk az ítéletet 1951. március 30-án Szegeden a Csillag Börtön udvarán hajtották végre. A többiek közül, Török Imre, Rostás János, Kiss Ferenc, Görbics Béla, és Kovács Bálint életfogytig tartó börtönbüntetést kapott. Kovács Bálint 1952.-ben meghalt a börtönben Márianosztrán.” Az ellenállási mozgalom, vagyis a szerveződés emlékének a Székkutasi Emlékház ad otthont egy történeti tárlat keretében; a település főterén pedig egy fából faragott „székelykapuval” díszített emlékmű áll, tisztelegve az áldozatok emléke előtt. Az emlékművet a kommunista diktatúra egykori „áldozata”, néhai Rostás János készítette.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A település történelmének, kultúrtörténetének szerves és meghatározó része a fent nevezett kezdeményezés. Bár az ellenállási mozgalmat megtorlás követte, közvetlen, az 1960-as évekig tartó utóhatása is hűen tükrözte a pusztai lakosságnak magatartását: a kommunista elnyomással és a helyi hatalommal történő bátor szembenállását. Az egyszerű gazdaemberek által életre hívott és hálózattá fejlődött szerveződés társadalmi-politikai hatásai a '60-as évektől kezdve fokozatosan elkoptak, jelentéktelenné váltak. A település identitásának rendszerváltozás utáni újragondolásában, hagyományaink, közös történetünk újratereztésében, megőrzésében ma is meghatározó szerepet játszik. E tények indokolják a települési értéktárba történő felvételt.

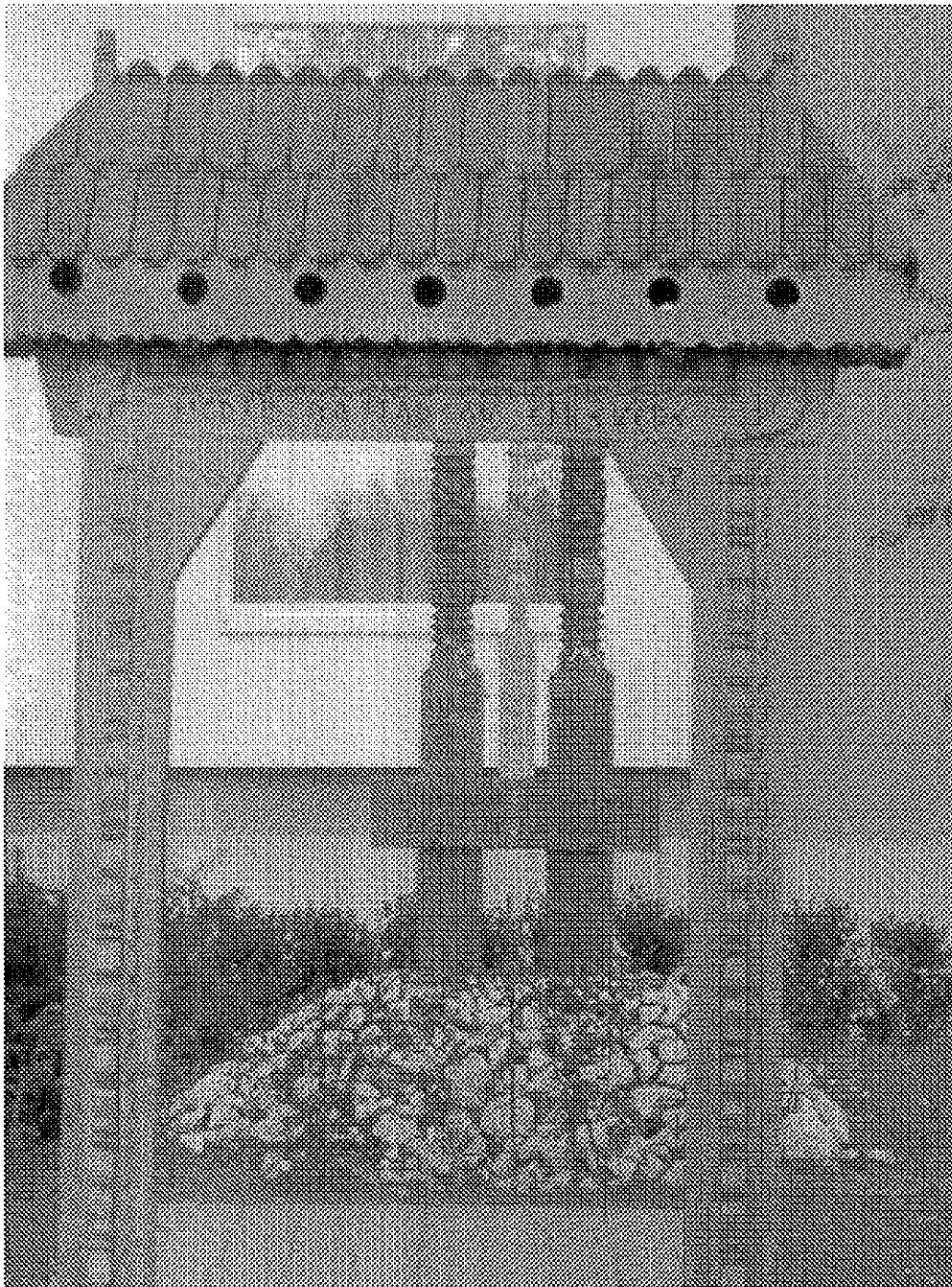
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információit megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- „Székkutas” reklámkiadvány, Székkutas Község Önkormányzata, 2013.
- „Emlékház Székkutas” reklámkiadvány, Székkutas Község Önkormányzata, 2013.
- Őze Sándorné-Őze Sándor: Magyar parasztballada. Fehérgárda a Dél-Alföldön, Hódmezővásárhely, 2005.
- Vásárhelykutastól Székkutasig, Székkutas Községi Önkormányzat, 2015.
- www.szekktutas.hu
- Telefon: 06-62/593-050

- E-mail: titkarsag@szekutas.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

Tárgy: Kérvény a „Fehérgárda Ellenállási Mozgalom” mint kulturális érték

Helyi Értéktárba történő felvételéhez

Tisztelt Értéktár Bizottság!

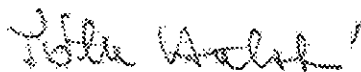
Tisztelt Képviselő Testület!

A Székkutasi Nyugdíjas Klub, tagjainak életkora miatt is, megalakulása óta különös figyelemmel fordul a település múltbéli értékei, örökségei felé.

A település közös múltjának kiemelkedő értéke a Fehérgárda Szerveződés, amelyben édesapáink, nagyszüleink részt vettek: tisztességgel vállalva a kommunista diktatúra elleni eszmei ellenállást és küzdelmet. Ez a tiszta akarat nem merülhet feledésbe a jövő generációja számára sem, ezért a Székkutasi Nyugdíjas Klub kérelemmel fordul az Értéktár Bizottsághoz és a tisztelt Képviselő Testülethez a Fehérgárda Ellenállási Mozgalom helyi értéktárba történő felvétele ügyében.

Ezen szempontok figyelembe vételével, ezúton kérjük a tisztelt Értéktár Bizottság és a Képviselő Testület kedvező elbírálását!

Tisztelettel:

Tóth Antalné és Kozóné Szabó Klára

elnök

Székkutasi Nyugdíjas Klub

Székkutas, 2016. június 10.